

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EuroCivic Lab

**Strengthening European Identity
and Citizenship through
SDGs, Social Activism and
Living Labs Methodology in
School Education**

WP4

Συμπληρωματικοί πόροι – Ενότητα 6

The EuroCivic Lab project: Strengthening European Identity and Citizenship through SDGs, Social Activism and Living Lab methodology in School Education

2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται ανήκουν αποκλειστικά στους συγγραφείς και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Εθνικής Μονάδας Erasmus+. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο φορέας διαχείρισης μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές.

Creative Commons License

CC BY-NC 4.0

Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International

This license requires that reusers give credit to the creator. It allows reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format, for noncommercial purposes only.

Εταίροι του έργου

universität
wien

Εταίροι του έργου

**universität
wien**

Συγγραφείς	Εταίρος του έργου
	Torbali

Εταίροι του έργου

universität
wien

Τίτλος	Μελέτη περίπτωσης: Η ήσυχη γωνιά της βιβλιοθήκης
Τύπος	Μελέτη περίπτωσης (γραπτό σενάριο με ερωτήσεις αναστοχασμού)
Σύντομη περιγραφή	Μια σύντομη γραπτή μελέτη περίπτωσης που παρουσιάζει έναν πλήρη κύκλο Ζωντανού Εργαστηρίου μέσα σε μια σχολική βιβλιοθήκη, χρησιμοποιώντας δανεικά πουφ και μια χειρόγραφη πινακίδα ως πρωτότυπο. Δείχνει στους μαθητές ότι μια αξιόπιστη πιλοτική εφαρμογή χρειάζεται μια μικρή και ειλικρινή δοκιμή και έναν τρόπο μέτρησης των αποτελεσμάτων, χωρίς να απαιτεί προϋπολογισμό ή άρτιο σχέδιο. Η ιστορία Η σχολική βιβλιοθήκη είναι σχεδόν άδεια σε κάθε μεσημεριανό διάλειμμα, παρόλο που οι μαθητές συχνά παραπονιούνται ότι «δεν υπάρχει πουθενά ένα ήσυχο μέρος για να καθίσουν». Αντί να μαντέψει τους λόγους, μια ομάδα μαθητών αντιμετωπίζει τη βιβλιοθήκη ως Ζωντανό Εργαστήριο: το ίδιο το σχολείο γίνεται το εργαστήριό τους και το «πείραμα» αφορά έναν πραγματικό χώρο που χρησιμοποιούν καθημερινά πραγματικοί συμμαθητές τους. Ανακάλυψη: για μία εβδομάδα, η ομάδα παρατηρεί πότε και πώς χρησιμοποιείται η βιβλιοθήκη και θέτει σε 20 συμμαθητές μια απλή ερώτηση: «Γιατί δεν έρχεστε εδώ το μεσημέρι;» Οι απαντήσεις συγκεντρώνονται γύρω από τρία ζητήματα: ο φωτισμός μοιάζει έντονος, οι καρέκλες είναι άβολες και κανείς δεν είναι βέβαιος αν επιτρέπεται πράγματι η ήσυχη ανάγνωση κατά το μεσημεριανό διάλειμμα. Πρωτότυπο: αντί να ζητήσει πλήρη ανακαίνιση, η ομάδα δημιουργεί τη μικρότερη δυνατή δοκιμή. Δανείζεται δύο πουφ και μερικά μαξιλάρια από το σπίτι, φέρνει δύο μικρά φυτά και κατασκευάζει μια χειρόγραφη πινακίδα: «Ήσυχη γωνιά — Καλώς ήρθατε για διάβασμα το μεσημέρι». Πιλοτική εφαρμογή: για δύο εβδομάδες, η γωνιά είναι ανοικτή σε κάθε μεσημεριανό διάλειμμα. Η ομάδα καταγράφει καθημερινά, με μια απλή καταμέτρηση, πόσοι μαθητές τη χρησιμοποιούν. Αναστοχασμός: η χρήση αυξάνεται από 2–3 μαθητές τις πρώτες ημέρες σε περισσότερους από 15 έως το τέλος της δεύτερης

Εταίροι του έργου

	εβδομάδας. Ορισμένοι μαθητές δηλώνουν ότι δεν είχαν καταλάβει πως επιτρεπόταν η ανάγνωση στο μεσημεριανό διάλειμμα μέχρι που είδαν την πινακίδα. Η ομάδα παρουσιάζει στη βιβλιοθηκονόμο και στη διοίκηση του σχολείου το φύλλο καταμέτρησης, δηλαδή πραγματικά στοιχεία και όχι απλώς μια άποψη, και η γωνιά με τα πουφ γίνεται μόνιμο στοιχείο της βιβλιοθήκης το επόμενο τρίμηνο. Η περίπτωση αναδεικνύει μια βασική ιδέα της Ενότητας 6: για να ξεκινήσετε, δεν χρειάζεστε άρτιο σχέδιο ή μεγάλο προϋπολογισμό. Χρειάζεστε μια μικρή, ειλικρινή δοκιμή και έναν τρόπο να μετρήσετε τι συμβαίνει. Ερωτήσεις αναστοχασμού 1. Γιατί η ομάδα επέλεξε να παρατηρήσει και να πάρει συνεντεύξεις από συμμαθητές πριν κατασκευάσει οτιδήποτε; 2. Ποια στοιχεία καθιστούσαν τη γωνιά με τα πουφ «πρωτότυπο» και όχι ολοκληρωμένη λύση; 3. Η ομάδα μέτρησε την επιτυχία με μια απλή καθημερινή καταμέτρηση. Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και οι περιορισμοί αυτού του είδους τεκμηρίωσης; 4. Σκεφτείτε έναν άλλο χώρο του σχολείου σας που δεν αξιοποιείται επαρκώς. Πώς θα μπορούσε να γίνει εκεί μια πιλοτική εφαρμογή δύο εβδομάδων με χαμηλό κόστος;
Μαθησιακοί στόχοι	• Εφαρμογή του κύκλου Ανακάλυψη → Πρωτότυπο → Πιλοτική εφαρμογή → Αναστοχασμός → Επανάληψη σε ένα πραγματικό παράδειγμα από τη σχολική ζωή. • Κατανόηση του λόγου για τον οποίο ένα «πρωτότυπο» πρέπει να είναι μικρό, οικονομικό και γρήγορο στη δοκιμή. • Αναγνώριση της αξίας απλών στοιχείων (μιας καταμέτρησης ή μιας σύντομης έρευνας) για την τεκμηρίωση μιας μόνιμης αλλαγής.
Μορφή/Σύνδεσμος πηγής (εάν είναι εξωτερική)	

Εταίροι του έργου

Προτεινόμενη χρήση

Διαβάστε τη μελέτη περίπτωσης δυνατά ή σε ζεύγη και, στη συνέχεια, επεξεργαστείτε τις ερωτήσεις αναστοχασμού σε μικρές ομάδες (4–5 μαθητών), πριν από μια σύντομη συζήτηση με όλη την τάξη. Προβλέψτε συνολικά 30–40 λεπτά. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εισαγωγική δραστηριότητα πριν από τις ασκήσεις αξιολόγησης της ενότητας ή ως αυτοτελές μάθημα για τα Ζωντανά Εργαστήρια.

Εταίροι του έργου

Τίτλος	Μελέτη περίπτωσης: Βρύσες πόσιμου νερού που λειτουργούν
Τύπος	Μελέτη περίπτωσης (γραφτό σενάριο με ερωτήσεις αναστοχασμού)
Σύντομη περιγραφή	Μια σύντομη γραπτή μελέτη περίπτωσης σχετικά με μια ομάδα Ζωντανού Εργαστηρίου που διερευνά τις βρύσες πόσιμου νερού οι οποίες δεν χρησιμοποιούνται και ανακαλύπτει ότι το εμπόδιο σχετίζεται τόσο με την εμπιστοσύνη και την εμφάνιση όσο και με τις υδραυλικές εγκαταστάσεις. Διδάσκει στους μαθητές να διαχωρίζουν την πραγματική φύση ενός προβλήματος από τον τρόπο με τον οποίο γίνεται αντιληπτό και να δοκιμάζουν πρώτα την υπόθεση που απαιτεί το χαμηλότερο κόστος. Η ιστορία Οι τρεις από τις πέντε βρύσες πόσιμου νερού του σχολείου λειτουργούν αναξιόπιστα εδώ και μήνες: κάποιες φορές στάζουν με πολύ μικρή ροή και άλλες δεν λειτουργούν καθόλου. Οι περισσότεροι μαθητές έχουν απλώς σταματήσει να τις χρησιμοποιούν και φέρνουν εμφιαλωμένο νερό. Ανακάλυψη: μια ομάδα Ζωντανού Εργαστηρίου χαρτογραφεί και τις πέντε βρύσες, ελέγχει την πίεση του νερού σε διαφορετικές ώρες της ημέρας και ρωτά τους μαθητές σε κάθε βρύση: «Χρησιμοποιείτε αυτή τη βρύση; Γιατί ή γιατί όχι;» Ανακαλύπτει ότι το πρόβλημα δεν είναι μόνο μηχανικό: δύο βρύσες θεωρούνται επίσης ότι «φαίνονται βρώμικες», παρόλο που το νερό είναι ασφαλές, λόγω των αποθέσεων αλάτων γύρω από τη βρύση. Πρωτότυπο: η ομάδα προτείνει δύο μικρές λύσεις που μπορούν να δοκιμαστούν: μια πλαστικοποιημένη πινακίδα «Το νερό αυτής της βρύσης είναι πόσιμο», με κωδικό QR που παραπέμπει στον πιο πρόσφατο έλεγχο ποιότητας νερού του σχολείου, και ένα αίτημα προς τον υπεύθυνο συντήρησης να καθαρίσει τις ορατές αποθέσεις αλάτων σε δύο βρύσες. Πρόκειται για μια αλλαγή χαμηλού κόστους με άμεσα ορατό αποτέλεσμα. Πιλοτική εφαρμογή: για δύο εβδομάδες, η ομάδα μετρά πόσοι μαθητές χρησιμοποιούν κάθε βρύση πριν και μετά την τοποθέτηση της πινακίδας και τον καθαρισμό.

Εταίροι του έργου

	Αναστοχασμός: η χρήση των δύο βρυσών που «διορθώθηκαν» σχεδόν διπλασιάζεται, παρόλο που το ίδιο το νερό δεν είχε αλλάξει. Είχαν αλλάξει μόνο η ορατή καθαριότητα και το μήνυμα αξιοπιστίας που έδινε η πινακίδα. Η ομάδα συντάσσει ένα σύντομο σημείωμα προς τη διοίκηση του σχολείου, προτείνοντας να εφαρμοστεί η ίδια παρέμβαση και στις υπόλοιπες βρύσες και επισημαίνοντας ότι, ως αποτέλεσμα, θα χρειάζονται λιγότερα πλαστικά μπουκάλια μίας χρήσης. Ερωτήσεις αναστοχασμού 1. Γιατί ο «καθαρισμός της εμφάνισης» είχε την ίδια σημασία με τη μηχανική επισκευή; 2. Τι μας διδάσκει αυτή η περίπτωση για τη διαφορά ανάμεσα στην πραγματική φύση ενός προβλήματος και στον τρόπο με τον οποίο γίνεται αντιληπτό; 3. Πώς χρησιμοποίησε η ομάδα στοιχεία (καταμετρήσεις χρήσης), αντί για γνώμες, για να υποστηρίξει την πρότασή της; 4. Σε ποιο άλλο σημείο του σχολείου σας μπορεί ένα πρόβλημα «εμπιστοσύνης», πέρα από ένα τεχνικό πρόβλημα, να εμποδίζει τους ανθρώπους να χρησιμοποιούν κάτι που ήδη λειτουργεί;
Μαθησιακοί στόχοι	• Διάκριση ανάμεσα σε ένα τεχνικό πρόβλημα (χαλασμένες υδραυλικές εγκαταστάσεις) και σε ένα πρόβλημα εμπιστοσύνης ή αντίληψης (μια βρύση που φαίνεται μη ασφαλής). • Εξάσκηση στον σχεδιασμό μιας παρέμβασης χαμηλού κόστους που μπορεί να δοκιμαστεί, πριν από την άμεση επιλογή μιας δαπανηρής λύσης. • Σύνδεση μιας μικρής πιλοτικής εφαρμογής στο σχολείο με έναν παγκόσμιο στόχο (ΣΒΑ 6 και, έμμεσα, ΣΒΑ 12 για τη μείωση του πλαστικού μίας χρήσης).
Μορφή/Σύνδεσμος πηγής (εάν είναι εξωτερική)	

Εταίροι του έργου

Προτεινόμενη χρήση

Διαβάστε τη μελέτη περίπτωσης δυνατά ή σε ζεύγη και, στη συνέχεια, επεξεργαστείτε τις ερωτήσεις αναστοχασμού σε μικρές ομάδες (4–5 μαθητών), πριν από μια σύντομη συζήτηση με όλη την τάξη. Προβλέψτε συνολικά 30–40 λεπτά. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εισαγωγική δραστηριότητα πριν από τις ασκήσεις αξιολόγησης της ενότητας ή ως αυτοτελές μάθημα για τα Ζωντανά Εργαστήρια.

Εταίροι του έργου

Τίτλος	Μελέτη περίπτωσης: Επανασχεδιασμός του σταθμού ανακύκλωσης
Τύπος	Μελέτη περίπτωσης (γραφτό σενάριο με ερωτήσεις αναστοχασμού)
Σύντομη περιγραφή	Μια σύντομη γραπτή μελέτη περίπτωσης, στην οποία οι μαθητές δοκιμάζουν δύο ανταγωνιστικά σχέδια ετικετών κάδων σε σύγκριση με έναν κάδο ελέγχου και μετρούν τα ποσοστά λανθασμένης απόρριψης για δέκα σχολικές ημέρες. Αποτελεί το σαφέστερο παράδειγμα συγκριτικής δοκιμής στην ενότητα και αναδεικνύει την αρχή ότι η αποτυχία προσφέρει δεδομένα και δεν αποτελεί ήττα. Η ιστορία Το σχολείο εγκατέστησε κάδους ανακύκλωσης πέρυσι, όμως ένας γρήγορος έλεγχος από μια ομάδα μαθητών δείχνει ότι σχεδόν το 40% του περιεχομένου του κάδου «χαρτιού» αποτελείται στην πραγματικότητα από περιτυλίγματα τροφίμων, πλαστικά μπουκάλια και κοινά απορρίμματα. Η απλή προτροπή προς τους μαθητές να «ανακυκλώνουν σωστά» δεν είχε αποτέλεσμα. Ανακάλυψη: η ομάδα παίρνει συνεντεύξεις από συμμαθητές δίπλα στους κάδους και διαπιστώνει ότι οι περισσότεροι δεν αγνοούν σκόπιμα τους κανόνες. Οι ετικέτες που περιέχουν μόνο κείμενο («Χαρτί», «Πλαστικό») περνούν εύκολα απαρατήρητες όταν οι μαθητές βιάζονται να πάνε από τη μία τάξη στην άλλη. Πρωτότυπο: η ομάδα σχεδιάζει δύο εναλλακτικούς τύπους ετικετών, έναν με μεγάλα, απλά εικονίδια και χρωματική κωδικοποίηση και έναν που διατηρεί το κείμενο αλλά προσθέτει ένα μεγάλο βέλος προς τον σωστό κάδο, και τους δοκιμάζει σε διαφορετικούς κάδους. Πιλοτική εφαρμογή: για δέκα σχολικές ημέρες, η ομάδα ελέγχει κάθε πρωί το περιεχόμενο των κάδων και καταγράφει το ποσοστό λανθασμένης απόρριψης για κάθε τύπο ετικέτας, μαζί με έναν κάδο ελέγχου «χωρίς αλλαγή» για σύγκριση. Αναστοχασμός: οι ετικέτες με εικονίδια και χρώματα μειώνουν τις λανθασμένες απορρίψεις περίπου στο μισό σε σύγκριση με τον κάδο ελέγχου. Οι ετικέτες μόνο με βέλος βοηθούν λίγο, αλλά

Εταίροι του έργου

	λιγότερο. Η ομάδα παρουσιάζει τα αποτελέσματα στην επιτροπή βιωσιμότητας του σχολείου, με έναν απλό πίνακα αριθμών πριν και μετά, και προτείνει να εφαρμοστεί το σχέδιο με τα εικονίδια σε όλο το σχολείο. Ερωτήσεις αναστοχασμού 1. Γιατί η ομάδα δοκίμασε δύο διαφορετικά σχέδια ετικετών, αντί να επιλέξει απλώς εκείνο που άρεσε περισσότερο στα μέλη της; 2. Ποιος ήταν ο σκοπός της διατήρησης ενός κάδου ελέγχου «χωρίς αλλαγή»; 3. Με ποιον τρόπο αποτελεί αυτή η περίπτωση παράδειγμα της αρχής «η αποτυχία προσφέρει δεδομένα και δεν αποτελεί ήττα», μιας βασικής ιδέας των Ζωντανών Εργαστηρίων; 4. Αν ούτε οι ετικέτες με τα εικονίδια είχαν αποτέλεσμα, ποιο θα ήταν το επόμενο βήμα σύμφωνα με τον κύκλο του Ζωντανού Εργαστηρίου;
Μαθησιακοί στόχοι	• Κατανόηση του λόγου για τον οποίο η δοκιμή δύο διαφορετικών λύσεων (και όχι η απλή εφαρμογή μιας εικασίας) παρέχει ισχυρότερα στοιχεία. • Εξάσκηση στη συλλογή και τη σύγκριση απλών ποσοτικών δεδομένων (ποσοστά λανθασμένης απόρριψης) για την αξιολόγηση μιας παρέμβασης. • Σύνδεση της πιλοτικής εφαρμογής με τον ΣΒΑ 12 (Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή) και με τις αρχές της επαναληπτικής βελτίωσης και της τεκμηρίωσης των Ζωντανών Εργαστηρίων.
Μορφή/Σύνδεσμος πηγής (εάν είναι εξωτερική)	
Προτεινόμενη χρήση	Διαβάστε τη μελέτη περίπτωσης δυνατά ή σε ζεύγη και, στη συνέχεια, επεξεργαστείτε τις ερωτήσεις αναστοχασμού σε μικρές ομάδες (4–5 μαθητών), πριν από μια σύντομη συζήτηση με όλη την τάξη. Προβλέψτε συνολικά 30–40 λεπτά. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εισαγωγική δραστηριότητα πριν από τις

Εταίροι του έργου

ασκήσεις αξιολόγησης της ενότητας ή ως αυτοτελές μάθημα για
τα Ζωντανά Εργαστήρια.

Εταίροι του έργου

**universität
wien**

Τίτλος	ENoLL — Τι είναι ένα Ζωντανό Εργαστήριο;
Τύπος	Πολυμεσικός πόρος (διαδικτυακή σελίδα αναφοράς)
Σύντομη περιγραφή	Σχετικά με αυτόν τον πόρο Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ζωντανών Εργαστηρίων (ENoLL) είναι το μεγαλύτερο δίκτυο Ζωντανών Εργαστηρίων στον κόσμο και ο φορέας πιστοποίησης του τομέα. Η σελίδα του «Who We Are» εξηγεί τα Ζωντανά Εργαστήρια ως οικοσυστήματα καινοτομίας που λειτουργούν σε πραγματικές συνθήκες, έχουν ως επίκεντρο τον χρήστη και βασίζονται στη συνδημιουργία, τη διερεύνηση, τον πειραματισμό και την αξιολόγηση. Έτσι, προσφέρει στους μαθητές ένα αυθεντικό ευρωπαϊκό σημείο αναφοράς για τη μεθοδολογία που εφαρμόζουν στα δικά τους σχολικά έργα. Δραστηριότητα στην τάξη Πριν από την ανάγνωση: ζητήστε από τους μαθητές να προβλέψουν σε μία πρόταση το θέμα του πόρου με βάση τον τίτλο του. Μετά την ανάγνωση: οι μαθητές συμπληρώνουν ένα σύντομο δελτίο εξόδου «Ένα πράγμα που έμαθα / μία ερώτηση που εξακολουθώ να έχω» και έπειτα το μοιράζονται ανά ζεύγη. Ερωτήσεις αναστοχασμού • Ποιο είναι το πιο απροσδόκητο γεγονός ή η πιο απροσδόκητη ιδέα αυτού του πόρου; • Πώς συνδέεται με κάτι στο δικό σας σχολείο ή στην πόλη σας; • Τι θα λέγατε σε έναν φίλο που έχει 3 λεπτά για να κατανοήσει αυτό το θέμα;
Μαθησιακοί στόχοι	• Κατανόηση ότι η προσέγγιση του Ζωντανού Εργαστηρίου που χρησιμοποιείται σε αυτή την ενότητα αποτελεί μέρος ενός πραγματικού, ενεργού ευρωπαϊκού κινήματος καινοτομίας και δεν είναι επινόηση της σχολικής τάξης. • Εντοπισμός των τεσσάρων βασικών δραστηριοτήτων ενός Ζωντανού Εργαστηρίου σύμφωνα με το ENoLL: συνδημιουργία, διερεύνηση, πειραματισμός και αξιολόγηση.

Εταίροι του έργου

	Σύγκριση του επαγγελματικού ορισμού του ENoLL με τα σχολικά έργα Ζωντανού Εργαστηρίου των ίδιων των μαθητών.
Μορφή/Σύνδεσμος πηγής (εάν είναι εξωτερική)	Πηγή: Who We Are — European Network of Living Labs (ENoLL) https://enoll.org/who-we-are/
Προτεινόμενη χρήση	Χρησιμοποιήστε τη σελίδα ως υλικό προετοιμασίας για τον εκπαιδευτικό ή διαβάστε την μαζί και ζητήστε από τους μαθητές να αντιστοιχίσουν τις τέσσερις δραστηριότητες του ENoLL (συνδημιουργία, διερεύνηση, πειραματισμός, αξιολόγηση) με τα βήματα του δικού τους έργου στην τάξη.

Εταίροι του έργου

Τίτλος	eTwinning — Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Σχολικής Εκπαίδευσης
Τύπος	Πόρος πολυμέσων (διαδικτυακή πλατφόρμα / ιστοσελίδα)
Σύντομη περιγραφή	Σχετικά με αυτόν τον πόρο Το eTwinning είναι η κοινότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα σχολεία και αποτελεί πλέον μέρος της Ευρωπαϊκής Πλατφόρμας Σχολικής Εκπαίδευσης. Συνδέει περισσότερα από 233.000 σχολεία σε πάνω από 40 χώρες μέσω κοινών έργων μάθησης. Προσφέρει στους μαθητές ένα πραγματικό και προσιτό επόμενο βήμα, ώστε να επεκτείνουν το έργο τους στο Ζωντανό Εργαστήριο πέρα από το σχολείο τους και να συνεργαστούν με συνομηλίκους σε όλη την Ευρώπη. Δραστηριότητα στην τάξη Πριν από την ανάγνωση: ζητήστε από τους μαθητές να προβλέψουν σε μία πρόταση το θέμα του πόρου με βάση τον τίτλο του. Μετά την ανάγνωση: οι μαθητές συμπληρώνουν ένα σύντομο δελτίο εξόδου «Ένα πράγμα που έμαθα / μία ερώτηση που εξακολουθώ να έχω» και έπειτα το μοιράζονται ανά ζεύγη. Ερωτήσεις αναστοχασμού • Ποιο είναι το πιο απροσδόκητο γεγονός ή η πιο απροσδόκητη ιδέα αυτού του πόρου; • Πώς συνδέεται με κάτι στο δικό σας σχολείο ή στην πόλη σας; • Τι θα λέγατε σε έναν φίλο που έχει 3 λεπτά για να κατανοήσει αυτό το θέμα;
Μαθησιακοί στόχοι	• Γνωριμία με μια πραγματική πλατφόρμα για μελλοντικά συνεργατικά έργα Ζωντανών Εργαστηρίων με σχολεία άλλων ευρωπαϊκών χωρών. • Κατανόηση της διασυνοριακής συνεργασίας μέσω έργων ως συγκεκριμένης έκφρασης της κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας. • Εντοπισμός μιας ιδέας Ζωντανού Εργαστηρίου από αυτή την ενότητα, η οποία θα μπορούσε να εξελιχθεί σε έργο eTwinning.

Εταίροι του έργου

Μορφή/Σύνδεσμος πηγής (εάν είναι εξωτερική)	Πηγή: Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Σχολικής Εκπαίδευσης (eTwinning) https://school-education.ec.europa.eu/en
Προτεινόμενη χρήση	Παρουσιάστε την προς το τέλος της ενότητας: αφού οι μαθητές ολοκληρώσουν τη δική τους πιλοτική εφαρμογή Ζωντανού Εργαστηρίου, ζητήστε τους να περιγράψουν συνοπτικά (σε μία παράγραφο) πώς θα μπορούσε το ίδιο έργο να προσαρμοστεί σε ένα κοινό έργο eTwinning με σχολείο εταίρο από άλλη χώρα.

Εταίροι του έργου

Τίτλος	Συνεργατικό έργο: Καλύτερο διάλειμμα — Ένα σχολικό Ζωντανό Εργαστήριο
Τύπος	Πρόταση συνεργατικού έργου (πλήρης κύκλος Ζωντανού Εργαστηρίου, 3–4 εβδομάδες)
Σύντομη περιγραφή	Επισκόπηση έργου Οι ομάδες επιλέγουν ένα συγκεκριμένο, παρατηρήσιμο πρόβλημα που σχετίζεται με το διάλειμμα, όπως οι ουρές, ο θόρυβος, η πλήξη, η ασφάλεια ή η πρόσβαση σε κοινόχρηστο εξοπλισμό (μπάλες ποδοσφαίρου, επιτραπέζια παιχνίδια, καθίσματα), και υλοποιούν έναν πλήρη κύκλο Ζωντανού Εργαστηρίου σε διάστημα τριών έως τεσσάρων εβδομάδων. Έμφαση δίνεται στα στοιχεία και στην επαναληπτική βελτίωση, χωρίς να απαιτείται η «τέλεια» ιδέα από την πρώτη προσπάθεια. Αυτό συμφωνεί με τη βασική ιδέα της ενότητας ότι ένα Ζωντανό Εργαστήριο αντιμετωπίζει μια ανεπιτυχή πρώτη προσπάθεια ως νέα δεδομένα και όχι ως αποτυχία. Οδηγίες βήμα προς βήμα 1. Ανακάλυψη: παρατηρήστε το διάλειμμα για 2–3 ημέρες και πάρτε συνεντεύξεις από τουλάχιστον 10 συμμαθητές σχετικά με το πρόβλημα που επιλέξατε. 2. Ορίστε έναν απλό δείκτη που θα παρακολουθείτε (π.χ. αριθμός μαθητών που περιμένουν στην ουρά έπειτα από 5 λεπτά, αριθμός παραπόνων για τον θόρυβο, αριθμός μαθητών που χρησιμοποιούν τον εξοπλισμό). 3. Πρωτότυπο: σχεδιάστε τη μικρότερη δυνατή δοκιμή της ιδέας σας (ένα νέο σύστημα ουράς, μια ήσυχη ζώνη, ένα φύλλο δανεισμού του εξοπλισμού). 4. Πιλοτική εφαρμογή: εφαρμόστε το πρωτότυπο για μία έως δύο εβδομάδες, καταγράφοντας καθημερινά τον δείκτη που επιλέξατε. 5. Αναστοχασμός: συγκρίνετε ως ομάδα τις τιμές «πριν» και «μετά». Αποφασίστε τι λειτούργησε, τι δεν λειτούργησε και γιατί. 6. Επανάληψη ή διατύπωση πρότασης: πραγματοποιήστε μια δεύτερη, βελτιωμένη πιλοτική εφαρμογή ή ετοιμάστε μια

Εταίροι του έργου

	σύνοψη, τεκμηριωμένη πρόταση προς τη διεύθυνση του σχολείου. Προτεινόμενοι ρόλοι ομάδας - Υπεύθυνος δεδομένων — σχεδιάζει τον δείκτη και τηρεί το ημερήσιο φύλλο παρακολούθησης. - Κατασκευαστής πρωτοτύπου — σχεδιάζει και οργανώνει τη μικρή δοκιμή. - Υπεύθυνος συνεντεύξεων — συγκεντρώνει σχόλια από συμμαθητές πριν και κατά τη διάρκεια της πιλοτικής εφαρμογής. - Εισηγητής — συντάσσει την τελική πρόταση και την παρουσιάζει. Παραδοτέο Μια μονοσέλιδη «Έκθεση Ζωντανού Εργαστηρίου» με τη διατύπωση του προβλήματος, τον δείκτη που χρησιμοποιήθηκε, ένα απλό γράφημα ή έναν πίνακα σύγκρισης πριν και μετά, καθώς και μια σαφή πρόταση, η οποία παρουσιάζεται σε πεντάλεπτη εισήγηση προς τη διεύθυνση του σχολείου ή το μαθητικό συμβούλιο. Ερωτήσεις αναστοχασμού - Λειτουργήσε το πρώτο σας πρωτότυπο όπως περιμένατε; Τι μάθατε από όσα δεν εξελίχθηκαν σύμφωνα με το σχέδιο; - Πώς άλλαξε ο συγκεκριμένος δείκτης τον τρόπο με τον οποίο η ομάδα σας συζήτησε την «επιτυχία»; - Ποιο μέρος του κύκλου του Ζωντανού Εργαστηρίου ήταν δυσκολότερο να υλοποιηθεί σωστά: η ανακάλυψη, η δημιουργία πρωτοτύπου ή ο αναστοχασμός; Γιατί; - Αν το σχολείο σας είχε απεριόριστο χρόνο και προϋπολογισμό, πώς θα ήταν ο «επόμενος γύρος» αυτής της πιλοτικής εφαρμογής;
Μαθησιακοί στόχοι	- Αυτόνομη υλοποίηση και των πέντε σταδίων του κύκλου του Ζωντανού Εργαστηρίου: ανακάλυψη, πρωτότυπο, πιλοτική εφαρμογή, αναστοχασμός, επανάληψη. - Εξάσκηση στον καθορισμό ενός απλού και αξιόπιστου δείκτη, ώστε να κρίνεται αν μια αλλαγή είχε πράγματι αποτέλεσμα.

Εταίροι του έργου

	Παρουσίαση τεκμηριωμένων προτάσεων σε πραγματικό κοινό (τη διεύθυνση του σχολείου ή το μαθητικό συμβούλιο).
Μορφή/Σύνδεσμος πηγής (εάν είναι εξωτερική)	
Προτεινόμενη χρήση	Υλοποιείται καλύτερα σε διάστημα τριών έως τεσσάρων εβδομάδων, παράλληλα με τα τακτικά μαθήματα. Μέγεθος ομάδας: 3–5 μαθητές. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να συμφωνήσουν με τη διοίκηση του σχολείου το επιλεγμένο πεδίο του προβλήματος πριν από την πιλοτική εφαρμογή οποιασδήποτε αλλαγής στον χώρο.

Εταίροι του έργου

Τίτλος	Συνεργατικό έργο: Εταίροι του Ζωντανού Εργαστηρίου — Το σχολείο συναντά τη γειτονιά
Τύπος	Πρόταση συνεργατικού έργου (συνδημιουργία με την κοινότητα, 3–4 εβδομάδες)
Σύντομη περιγραφή	Επισκόπηση έργου Σε αντίθεση με τις πιλοτικές εφαρμογές αυτής της ενότητας που πραγματοποιούνται μέσα στο σχολείο, το συγκεκριμένο έργο εμπλέκει σκόπιμα ανθρώπους εκτός σχολείου. Αντανακλά την ιδέα των Ζωντανών Εργαστηρίων ότι οι αποτελεσματικότερες λύσεις συνδημιουργούνται με τους ανθρώπους που χρησιμοποιούν πραγματικά έναν χώρο και δεν σχεδιάζονται γι' αυτούς από απόσταση. Οι ομάδες εντοπίζουν ένα μικρό και ρεαλιστικό ζήτημα σε δημόσιο χώρο κοντά στο σχολείο (μια στάση λεωφορείου χωρίς σκιά, μια παραμελημένη γωνιά ενός πάρκου, μια ασαφώς σηματοδοτημένη διάβαση πεζών) και, με την υποστήριξη του εκπαιδευτικού, επικοινωνούν με έναν πραγματικό τοπικό εταίρο που θα μπορούσε να βοηθήσει. Οδηγίες βήμα προς βήμα 1. Με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού σας, εντοπίστε έναν κατάλληλο τοπικό εταίρο (π.χ. μια υπηρεσία του δήμου, έναν σύλλογο γειτονιάς, μια τοπική ΜΚΟ) και ένα μικρό, συγκεκριμένο ζήτημα σε δημόσιο χώρο. 2. Ανακάλυψη: πάρτε συνεντεύξεις από τουλάχιστον 8–10 άτομα που χρησιμοποιούν πραγματικά τον χώρο (και όχι μόνο από συμμαθητές) σχετικά με τις ανάγκες τους. 3. Πρωτότυπο: συνσχεδιάστε μια μικρή βελτίωση χαμηλού κόστους με τη συμβολή του εταίρου (π.χ. ένα προσωρινό σκίαστρο, μια ζωγραφισμένη σήμανση διάβασης, έναν μικρό χώρο καθισμάτων από ανακυκλωμένα υλικά). 4. Πιλοτική εφαρμογή: αφού λάβετε άδεια, δοκιμάστε τη μικρή βελτίωση για ένα συμφωνημένο χρονικό διάστημα και συγκεντρώστε σχόλια από τους χρήστες. 5. Αναστοχασμός: συζητήστε ως ομάδα και μαζί με τον εταίρο τι λειτούργησε και ποιο θα μπορούσε να είναι το επόμενο

Εταίροι του έργου

	βήμα (π.χ. μια μόνιμη εκδοχή ή ένα επόμενο αίτημα προς τον δήμο). 6. Κοινοποίηση: παρουσιάστε το έργο, συμπεριλαμβανομένου του ρόλου του εταίρου, στην τάξη και, εφόσον είναι δυνατόν, στον ίδιο τον συνεργαζόμενο οργανισμό. Προτεινόμενοι ρόλοι ομάδας - Υπεύθυνος συνεργασίας — διαχειρίζεται την επαφή και την επικοινωνία με τον εξωτερικό εταίρο (υπό την επίβλεψη του εκπαιδευτικού). - Ερευνητής πεδίου — πραγματοποιεί συνεντεύξεις με τους χρήστες του χώρου. - Σχεδιαστής/κατασκευαστής — συμβάλλει στον σχεδιασμό και την εγκατάσταση του μικρού πρωτοτύπου. - Παρουσιαστής — ετοιμάζει την τελική κοινή παρουσίαση. Παραδοτέο Μια σύντομη σύνοψη του κοινού έργου (με φωτογραφίες, εφόσον είναι δυνατόν), η οποία συνυπογράφεται από την ομάδα των μαθητών και τον εξωτερικό εταίρο, καθώς και μια πεντάλεπτη παρουσίαση στην τάξη που περιγράφει τη διαδικασία συνδημιουργίας και το αποτέλεσμα της. Ερωτήσεις αναστοχασμού - Πώς άλλαξε το έργο η συμμετοχή ενός πραγματικού εξωτερικού εταίρου, σε σύγκριση με μια πιλοτική εφαρμογή που πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσα στο σχολείο; - Τι ζήτησαν οι άνθρωποι που χρησιμοποιούν πραγματικά τον χώρο, το οποίο δεν είχε αρχικά σκεφτεί η ομάδα σας; - Ποια ευρωπαϊκή αξία (αλληλεγγύη, συμμετοχή, βιωσιμότητα) αποτύπωσε εντονότερα αυτό το έργο και με ποιον τρόπο; - Τι θα χρειαζόταν για να αποκτήσει μόνιμο χαρακτήρα αυτή η πιλοτική εφαρμογή;
Μαθησιακοί στόχοι	Εξάσκηση στη συνδημιουργία μιας λύσης με έναν πραγματικό εξωτερικό ενδιαφερόμενο φορέα και με τους συμμαθητές.

Εταίροι του έργου

	• Εφαρμογή του κύκλου ανακάλυψη–πρωτότυπο–πιλοτική εφαρμογή–αναστοχασμός σε έναν κοινόχρηστο δημόσιο χώρο. • Ρητή σύνδεση του έργου με τουλάχιστον έναν ΣΒΑ (π.χ. ΣΒΑ 11 Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες) και μία ευρωπαϊκή αξία (π.χ. συμμετοχή, αλληλεγγύη).
Μορφή/Σύνδεσμος πηγής (εάν είναι εξωτερική)	
Προτεινόμενη χρήση	Υλοποιείται καλύτερα σε διάστημα τριών έως τεσσάρων εβδομάδων. Μέγεθος ομάδας: 3–5 μαθητές. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να πραγματοποιήσουν την πρώτη επαφή με κάθε εξωτερικό εταίρο και να επιβεβαιώσουν τη συναίνεσή του πριν από την άμεση συμμετοχή των μαθητών.

Εταίροι του έργου

universität
wien

